

Nader onderzoek vleermuizen,
huismussen en gierzwaluwen
ter plaatse van:

**Emperweg 4
te Empe**

projectnummer

221191

TITELBLAD

RAPPORT			
Type onderzoek	Nader onderzoek vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen		
Locatie onderzoek	Emperweg 4 te Empe		
Projectnummer	221191		
Projectleider	Dhr. M.K. Pinxterhuis		
Auteur	Mw. S. Haakmeester / dhr. M. Vos		
Controle en vrijgave	Dhr. M.K. Pinxterhuis		
Versie rapport	Versienummer:	Datum:	Reden vervallen:
	1.0	27 juli 2023	Vigerende versie
Paraaf vrijgave			
OPDRACHTGEVER			
Naam	Bouwbedrijf Regeling Beerzerveld B.V.		
Contactpersoon	Dhr. H. Pullen		
Adres	Kloosterdijk 38, 7685 PX Beerzerveld		

UITGEVOERD DOOR		
		
info@ecoreest.nl www.ecoreest.nl		
Kantoor Hoogeveen Elbe 2 7908 HB Hoogeveen 0528 373 982	Kantoor Almere Landdrostdreef 124 1314 SK Almere 036 82 00 397	Kantoor Groningen Friesestraatweg 213 A-D 9743 AD Groningen 0596 633 355

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties en sloopbegeleiding.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de ontheffingen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot Wet natuurbescherming.

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een nader onderzoek vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen dat is uitgevoerd ter plaatse van Emperweg 4 te Empe, in opdracht van Bouwbedrijf Regeling Beerzerveld B.V.. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen. De gebruikte foto's zijn afkomstig van Eco Reest, tenzij anders vermeld.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.

© 2023 Eco Reest BV.

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren: Eco Reest 2023 Empe_221191_Emperweg 4_NO

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Wettelijk kader.....	4
1.2.1	Vogelrichtlijn.....	4
1.2.2	Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	PLANGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN	6
2.1	Beschrijving plangebied.....	6
2.2	Voorgenomen werkzaamheden en planning	10
3.	ONDERZOEKSOPZET	11
3.1	Vleermuizen	11
3.2	Huismus	11
3.3	Gierzwaluw	12
4.	RESULTATEN	13
4.1	Vleermuizen	13
4.1.1	Verblijfplaatsen	13
4.1.2	Foerageergebied.....	14
4.1.3	Vliegroutes.....	14
4.2	Huismus	15
4.3	Gierzwaluw	16
4.4	Overige waarnemingen	16
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	18
5.1	Functie van het plangebied en effectbeoordeling.....	18
5.1.1	Vleermuizen.....	18
5.1.2	Jaarrond beschermde vogelnesten	18
5.2	Vervolgstappen	18
5.2.1	Ontheffing.....	18
5.2.2	Mitigerende maatregelen.....	19
5.2.3	Zorgplicht.....	19
5.3	Verantwoording	20
	LITERATUURLIJST.....	21

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek en het wettelijk kader.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het onderzoek is het voornemen om de huidige bebouwing ter plaatse van Emperweg 4 te Empe te slopen om vervolgens acht woningen te bouwen en de daarmee samenhangende wijziging van het bestemmingsplan.

In dat kader is door Eco Reest een quickscan uitgevoerd (Eco Reest, 221136, d.d. 10 augustus 2022). Hieruit is naar voren gekomen dat de locatie geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen.

Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten van één of meerdere soorten op de locatie bevinden is Eco Reest BV gevraagd nader onderzoek uit te voeren naar vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen ter plaatse van Emperweg 4 te Empe.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

1. Er wordt vastgesteld of en zo ja op welke manier, het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van:
 - Vleermuizen, paar-, zomer, kraam- en/of winterverblijfplaatsen van:
 - i. Gewone dwergvleermuis;
 - ii. Ruige dwergvleermuis
 - iii. Laatvlieger;
 - iv. Meervleermuis.
 - Huismus
 - Gierzwaluw
2. Daarnaast wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) tot gevolg hebben.

1.2 Wettelijk kader

1.2.1 Vogelrichtlijn

Huismussen en gierzwaluwen zijn beschermde inheemse vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 5 van de Wnb is het verbod, bedoeld in het vierde lid, niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot

het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Een aantal vogelsoorten maakt het gehele jaar gebruik van hun nest of zijn niet in staat zelf een nieuw nest te maken. Nesten van deze soorten, waaronder huismus en gierzwaluw, zijn jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

Nesten van soorten (waaronder spreeuw) met een jaarrond beschermd functioneel leefgebied, zijn alleen jaarrond beschermd als onvoldoende alternatieve nestmogelijkheden beschikbaar zijn.

1.2.2 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn

Vleermuis is een beschermde inheemse soortgroep als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Besloten wordt met hoofdstuk 5; de conclusies en advies voor eventueel benodigde vervolgstappen voor het project.

2. PLANGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN

In dit hoofdstuk zijn het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden binnen het plangebied beschreven.

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Emperweg 4 te Empe. Het betreft de kadastrale percelen Brummen A 2387, 2444 en 2445, zie afbeelding 1.1 en 1.2. Op de percelen staat bebouwing bestaande uit een woonhuis en een autoloofs. Het dak van de woning bestaat uit een hellend dak met betonnen dakpannen. Het dak van de loods bestaat uit een plat bitumen dak, dat is afgewerkt met een daktrim. De gevels bestaan uit gemetselde bakstenen, waarbij een spouwmuur aanwezig is. Het terrein is deels verhard en deels bestaande uit gras en plantsoenen. Het plangebied is gelegen in een woonwijk langs de N345.

Figuur 2.1. Overzicht plangebied (bron achtergrondkaart: QGIS).

Figuur 2.2. Plangebied bestaande uit de percelen 2387, 2444 en 2445.

Afbeelding 2.3 tot en met 2.6 geven een impressie van het plangebied.

Afbeelding 2.3. Te slopen loods links en woning rechts (gezien vanaf straatzijde Emperweg).

Afbeelding 2.4. Zuidzijde plangebied.

Afbeelding 2.5. Noordzijde te slopen loods.

Afbeelding 2.6. Westzijde te slopen woning (links) en loods (midden).

2.2 Voorgenomen werkzaamheden en planning

Voorgenomen ontwikkelingen

De opdrachtgever is voornemens om de bestaande bebouwing bestaande uit een woonhuis en een autobedrijf te slopen en vervolgens acht nieuwe gasloze woningen te bouwen. De start van de werkzaamheden is op dit moment nog niet bekend. Voor de ontwikkeling is een wijziging van het bestemmingsplan van 'bedrijf' naar 'wonen' nodig.

Afbeelding 2.7. Overzicht nieuwe te realiseren ontwikkeling.

3. ONDERZOEKSOPZET

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

3.1 Vleermuizen

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2021). Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van vijf bezoeken. Hiervan zijn drie rondes uitgevoerd tijdens de kraamtijd van vleermuizen. Daarnaast zijn twee bezoeken uitgevoerd tijdens de paartijd van vleermuizen. Tegelijkertijd met het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn ook de functie vliegroute en leefgebied onderzocht.

Met behulp van een batdetector (Pettersson D240x of Anabat Scout) is de aanwezigheid van kraam-, zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied in beeld gebracht. Gedurende de bezoeken is het plangebied twee uur lang onderzocht op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Vier onderzoeksrondes hebben plaatsgevonden in de avonduren, na zonsondergang. Een onderzoeksrond is uitgevoerd vanaf twee uur voor zonsopkomst. Hierbij zijn geluids- en visuele waarnemingen genoteerd en ultrasone geluiden van vleermuizen opgenomen.

De onderzoeken in de kraamperiode zijn met meer veldwerkers uitgevoerd dan in de paarperiode, omdat hierbij extra is gelet op in- en uitvliegende dieren, terwijl bij het onderzoek naar paarverblijven de nadruk lag op geluidswaarnemingen (baltsgeluiden).

Analyse van opgenomen vleermuisgeluiden heeft, waar nodig, plaatsgevonden met behulp van het programma Wavesurfer of BatExplorer. Hierbij is met behulp van sonogrammen het in het veld opgenomen geluid op soort gedetermineerd.

Tijdens de ochtendronde op 30 juni 2023 (KR2) is de kopgevel van de loods aanvullend geïnspecteerd op toegankelijkheid voor vleermuizen. Dit is op zicht met behulp van een ladder en endoscoop uitgevoerd.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.1 Uitgevoerde onderzoeksrondes vleermuizen

Ronde*	Datum	Zon op/onder	Begin-tijd	Eind-tijd	Minimale Temp (°C)	Wind (Bft)	Bewolking	Neerslag	Veldwerkers
PA1	19 augustus 2022	20:52	20:52	00:00	21	1	Half bewolkt	Droog	1
PA2	8 september 2022	20:03	20:00	00:00	16	2	Half bewolkt	Droog	1
KR1	22 mei 2023	21:35	21:30	23.45	15	1	Onbewolkt	Droog	2
KR2	30 juni 2023	05:18	02:18	05:18	12	2	Half bewolkt	Droog	1
LV	30 juni 2023	22:00	22:00	00:00	17	3	Geheel bewolkt	Droog	2

*KR: Ronde kraam- en zomerverblijfplaatsen, LV: Ronde kraam- en zomerverblijfplaatsen voor laatvlieger, PA: Ronde paarverblijfplaatsen

3.2 Huismus

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd overeenkomstig de eisen uit het Kennisdocument Huismuis (BIJ12, 2017). Dit document schrijft voor dat er twee veldbezoeken moeten plaatsvinden in de periode van 1 april tot 15 mei. Deze veldbezoeken moeten tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang worden uitgevoerd bij droog weer.

Het doel van het nader onderzoek naar huismussen is het vaststellen of uitsluiten van jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort binnen het onderzoeksgebied. In geval er sprake is van

nestelende huismussen in het onderzoeksgebied, is tevens vastgesteld om hoeveel nestplaatsen het gaat.

Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker om het exacte gedrag en de nestlocaties in detail te kunnen bepalen. Nestlocaties zijn vastgesteld op basis van nest-indicerende waarnemingen, zoals zingende mannetjes, bezoeken aan potentiële nestplaatsen, transport van nestmateriaal en transport van voedsel voor de jongen.

Het onderzoek naar huismussen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.2 Uitgevoerde onderzoeksronden huismus

Ronde*	Datum (2023)	Begintijd	Temp (°C)	Wind (Bft)	Bewolking	Neerslag	Veldwerkers
HM1	26 april	10:00	7	2	licht bewolkt	droog	1
HM2	8 mei	10:00	16	2	half bewolkt	droog	1

*HM: huismuscontrole

3.3 Gierzwaluw

Het doel van het nader onderzoek naar gierzwaluwen is het vaststellen of zo ja hoe het onderzoeksgebied gebruikt wordt door gierzwaluwen. In geval er sprake is van nestelende gierzwaluwen in het onderzoeksgebied, is tevens vastgesteld om hoeveel nestplaatsen het gaat.

Het onderzoek naar gierzwaluwen is uitgevoerd middels drie veldbezoeken in de avond (zie tabel 3.3) in de periode 1 juni tot 15 juli, conform de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). Hierbij is het onderzoek gestart één uur voor zonsondergang.

Tijdens het onderzoek is ernaar gestreefd alle nestplaatsen exact vast te stellen, waarbij in- of uitvliegende of roepende gierzwaluwen zijn genoteerd. Om het aantal nestplaatsen op voldoende betrouwbare wijze vast te stellen, is de capaciteit aan onderzoekers aangepast aan het plangebied. Hiermee wordt ervoor zorggedragen dat gedurende het onderzoek het gehele onderzoeksgebied steeds kan worden overzien.

Het onderzoek naar gierzwaluwen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.3 Uitgevoerde onderzoeksronden gierzwaluw

Ronde*	Datum (2023)	Zon onder	Begintijd	Minimale Temp (°C)	Wind (Bft)	Bewolking	Neerslag	Veldwerkers
GZ1	22 mei	21:35	20:30	15	1	Onbewolkt	Droog	2
GZ2	8 juni	21:55	20:55	19	3	Onbewolkt	Droog	1
GZ3	30 juni	22:00	21:00	17	3	Geheel Bewolkt	Droog	2

4. RESULTATEN

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

4.1 Vleermuizen

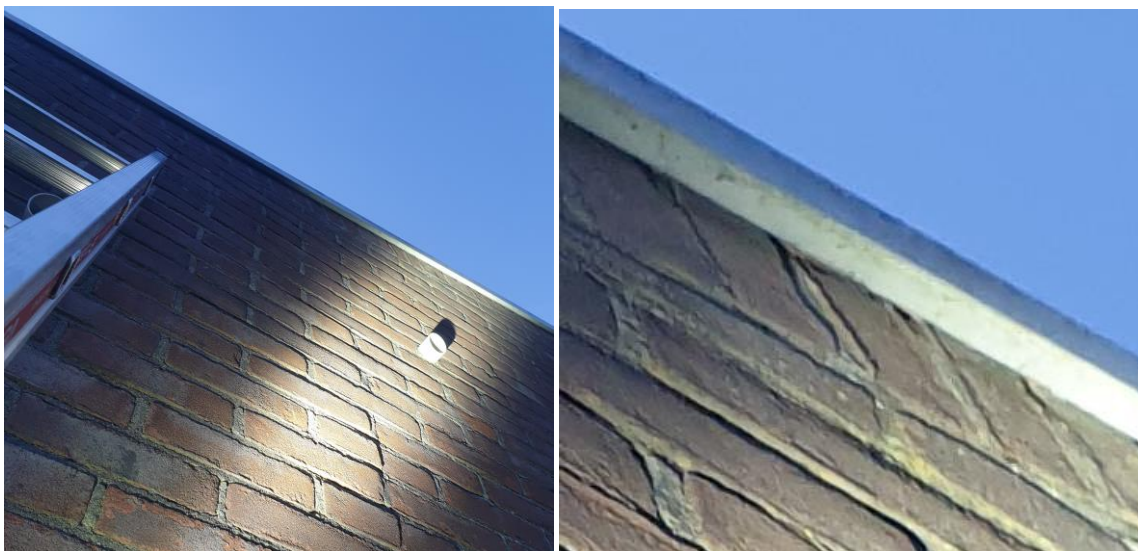
4.1.1 Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek is een paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aangetroffen.

Omdat er tijdens de eerste paarronde een uitvliegende en vervolgens paarroepende gewone dwergvleermuis is waargenomen ter plaatse van de westelijke kopgevel van de loods, wordt geconcludeerd dat er een paarverblijfplaats van deze soort aanwezig is.

Tijdens de ochtendronde op 30 juni 2023 (KR2) is de kopgevel van de loods aanvullend geïnspecteerd op toegankelijkheid voor vleermuizen. Dit is op zicht met behulp van een ladder en endoscoop uitgevoerd.

De verblijfplaats bevindt zich naar verwachting bovenin de spouw en onder de daktrim. De invliegopening bevindt zich nabij de daktrim (zie figuur 4.1.1).

Figuur 4.1 Daktrim toegankelijk voor vleermuizen.

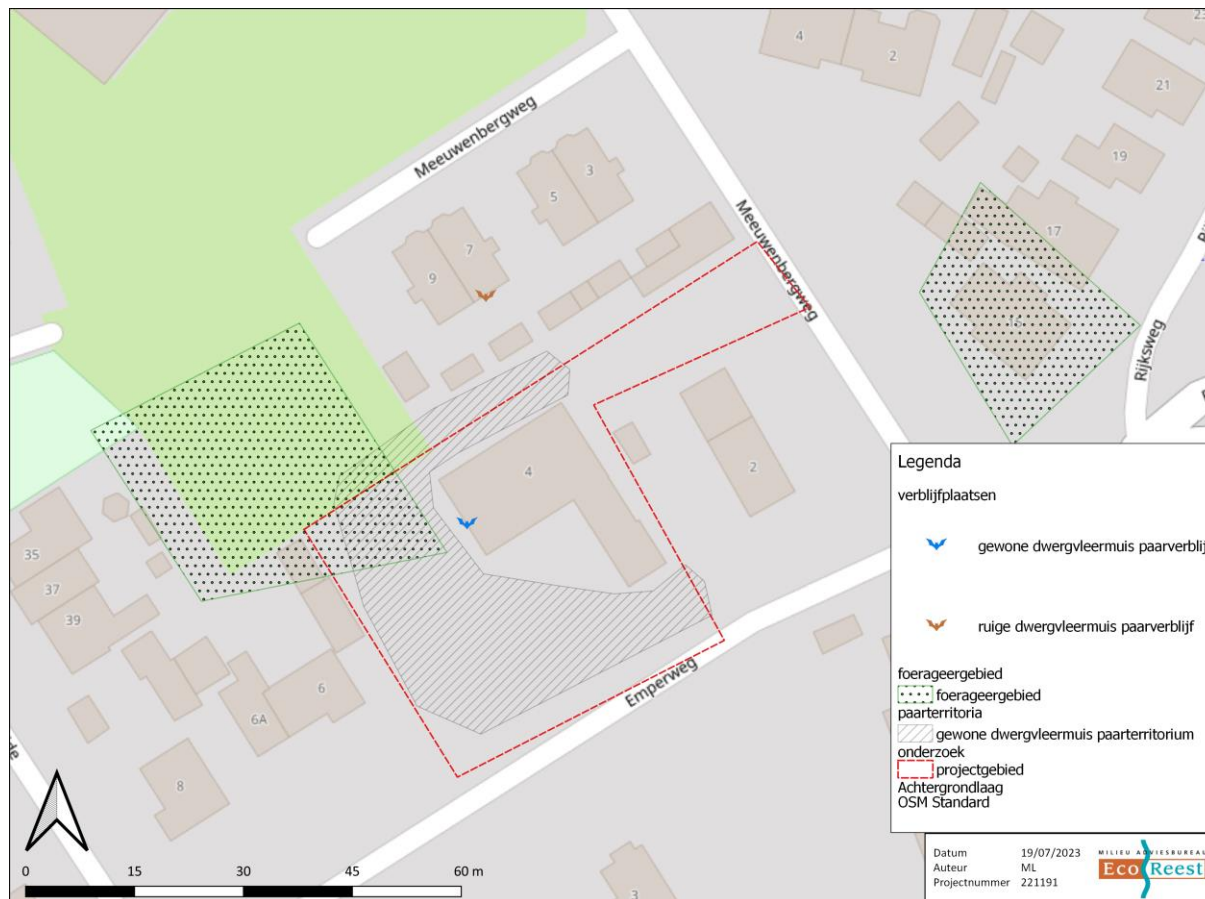
De locatie van de verblijfplaats is weergegevens in tabel 4.1 en figuur 4.2.

Winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis zijn moeilijk aan te tonen. Er mag zekerheidshalve vanuit gegaan worden dat een plek die als zomerverblijfplaats van een mannetje in gebruik is, tevens ook als winterverblijf wordt gebruikt. Plekken met een paarverblijfplaats of een kraamkolonie kunnen ook als winterverblijf gebruikt worden.

Binnen het onderzoeksterrein kan een winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis niet worden uitgesloten, omdat een paarverblijfplaats aangetoond is. Gezien het lage aantal dieren dat is waargenomen zal het niet om een massa winterverblijf gaan, maar om een verblijfplaats van één of enkele dieren.

Tabel 4.1 waarnemingen vleermuizen

Locatie	Vleermuissoort	Aantal	Functie verblijfplaats	Invliegopening
Westelijke kopgevel loods	Gewone dwergvleermuis	1	Paarverblijf	Onder dakrand westelijk kopgevel loods

Figuur 4.2 Waarnemingen vleermuizen

4.1.2 Foerageergebied

De locatie en nabije omgeving wordt gebruikt om te foerageren door gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het gaat om lage aantallen. Bovendien is in de directe omgeving voldoende soortgelijk habitat aanwezig in de vorm van tuinen en plantsoenen. Het gaat daarom niet om een essentieel foerageergebied.

4.1.3 Vliegroutes

Lijnvormige elementen ontbreken en in de directe omgeving zijn alternatieve vliegroutes voorhanden, daarnaast zijn overvliegende dieren in lage aantallen waargenomen. Er wordt daarom binnen of rond het plangebied geen essentiële vliegroutes verwacht.

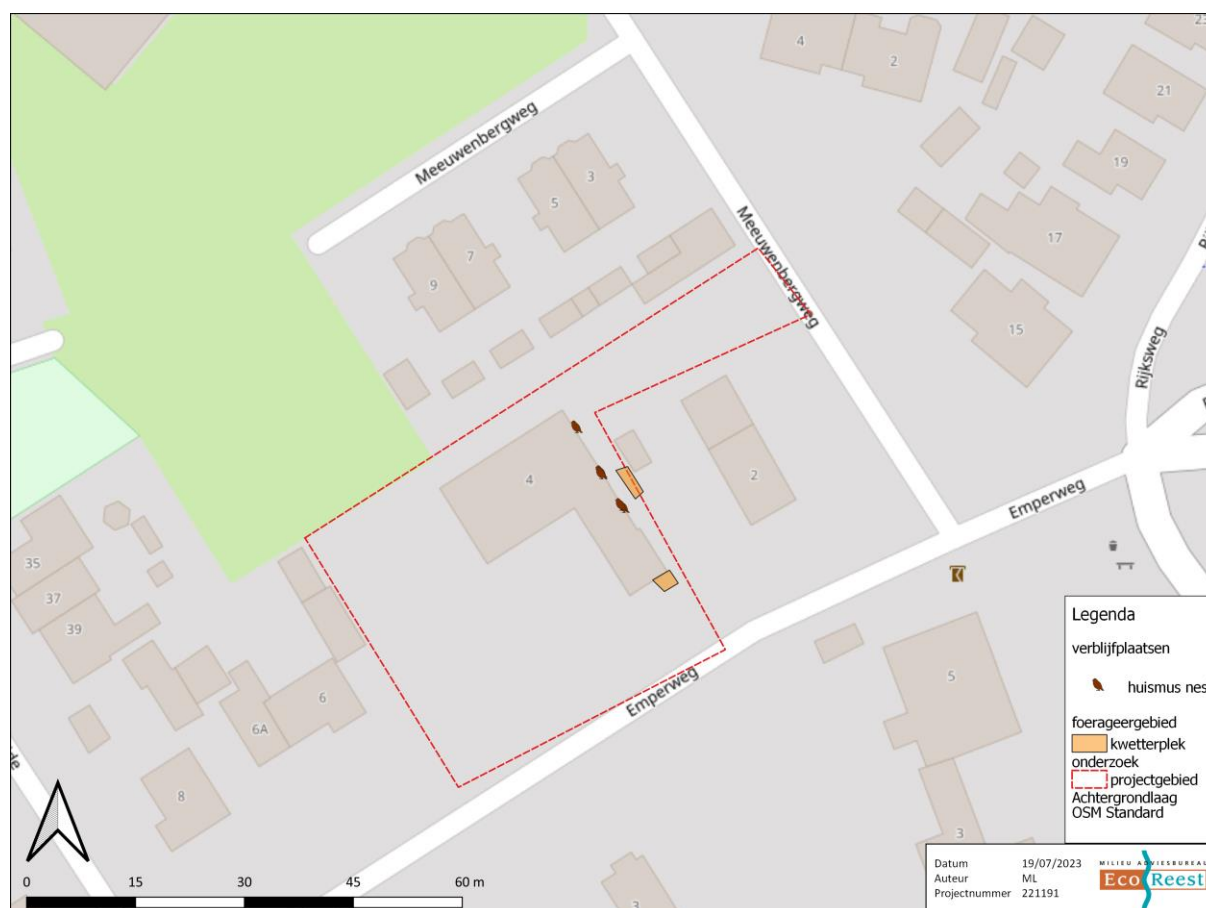
4.2 Huismus

Tijdens het veldonderzoek zijn drie nestplaatsen van huismussen waargenomen. Hierbij zijn zowel zingende mannetjes als bezoeken aan aanwezige nestplaatsen waargenomen.

Daarnaast zijn in het onderzoeksgebied twee kwetterplekken van huismussen waargenomen. De kwetterplekken in het bedekte opgaand groen worden overdag door huismussen gebruikt als essentiële schuilplaats en door subpopulaties om te verzamelen en te mixen. Door het uitwisselen van verschillende genen in populaties is dit essentieel voor de instandhouding van de soort. In totaal zijn circa vijftientig tot dertig individuen bij deze locaties waargenomen. De waargenomen nestlocaties en kwetterplekken zijn op kaart weergegeven in tabel 4.2 en figuur 4.3.

Tabel 4.2 Overzicht waarnemingen huismus

Ronde	Locatie nestplaatsen	Aantal
HM1 en HM2	Onder de eerste rij dakpannen	1
HM1 en HM2	Betimmering boven schuifdeur van de garage	1
HM2	Betimmering boven schuifdeur van de garage	1

Figuur 4.3. Waarnemingen nestlocaties huismus

Het onderzoeksgebied maakt tevens deel uit van het foerageergebied van huismussen. Hierbij is geen sprake van een essentieel foerageergebied omdat in de voortuinen achtertuinen plantsoenen om de woningen voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is voor huismus.

Bij de werkzaamheden wordt geen foerageergebied van huismussen aangetast.

4.3 Gierzwaluw

Tijdens het veldonderzoek zijn geen in- of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen.

4.4 Overige waarnemingen

Tijdens het veldbezoek is binnen het plangebied één nestlocatie van huiswaluw waargenomen. De nestlocatie bevindt zich aan de achterzijde van het woonhuis in de kopgevel. In figuur 4.4 is de nestlocatie weergegeven.

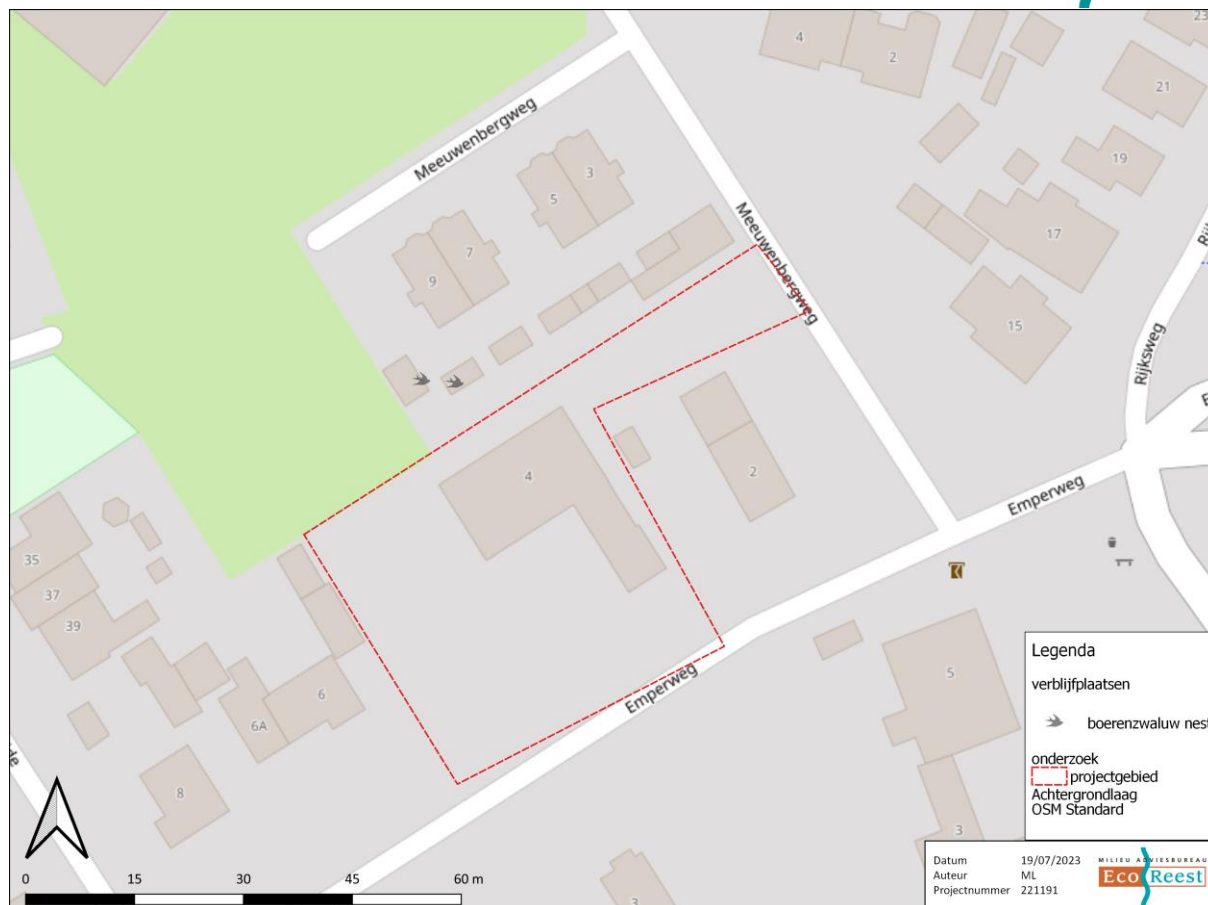
Tevens zijn twee nestlocaties van boerenzwaluw waargenomen ten noorden van het plangebied. De nestlocaties bevinden zich in een aanliggende schuur en in de paardenstal. In figuur 4.5 zijn de nestlocaties weergegeven. Deze nestlocaties zullen niet aangetast worden tijdens de voorgenomen werkzaamheden.

Alle broedvogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen dan niet worden verstoord. Nesten van huiswaluw zijn opgenomen in categorie vijf van de lijst met jaarrond beschermde soorten. Dit houdt in dat onder bepaalde omstandigheden deze nesten toch jaarrond beschermd zijn.

Gezien de ligging van de locatie nabij watergangen en het om één nestlocatie van huiswaluw gaat, is de verwachting dat in dit geval voldoende nestmateriaal aanwezig zal zijn voor één alternatieve nestlocatie voor huiswaluw elders in de voor huiswaluw geschikte omgeving (gebouwen met dak overstek). Het nest van huiswaluw is daarom niet jaarrond beschermd.

Figuur 4.4 Waarnemingen nestlocaties huiswaluw

Figuur 4.5 Waarnemingen nestlocaties boerenwaluw

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen die uit de resultaten van de veldbezoeken voortvloeien. De resultaten worden behandeld per soort(groep).

5.1 Functie van het plangebied en effectbeoordeling

5.1.1 Vleermuizen

Uit de resultaten van het vleermuisonderzoek komt het volgende naar voren:

Tabel 5.1 Resultaten vleermuisonderzoek

Soort	kraamverblijf	zomerverblijf	paarverblijf	winterverblijf	overtreding Wnb
Gewone dwerg	Nee	Nee	Ja, 1 stuks	Mogelijk	Ja

Bij de voorgenomen sloopwerkzaamheden worden verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vernield. Hiermee is sprake van een overtreding van artikel 3.5 (2^e en 4^e lid) van de Wnb.

5.1.2 Jaarrond beschermde vogelnesten

Tabel 5.2 Resultaten jaarrond beschermde vogelnesten

Soort	nestplaats	aantasting	essentieel leefgebied	aantasting	overtreding Wnb
Huismus	Ja, 3 stuks	Ja	Ja, 2 kwetterplekken	Ja	Ja
Gierzwaluw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Boerenwaluw	Buiten plangebied	Nee	Nee	Nee	Nee
Huiswaluw	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee, mits buiten broedseizoen

Bij de voorgenomen sloopwerkzaamheden worden nestplaatsen en kwetterplekken van huismus weggenomen. Hiermee is sprake van een overtreding van artikel 3.1 (2^e lid) van de Wnb.

5.2 Vervolgstappen

5.2.1 Ontheffing

Bij de voorgenomen werkzaamheden wordt een overtreding verwacht op de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het wegnemen of verstoren van een functionele verblijfplaats van gewone dwergvleermuis en nestplaatsen van huismus tijdens het broedseizoen, is wettelijk gezien een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Gedeputeerde Staten kan onder Artikel 3.3 lid 4 en Artikel 3.8 lid 5 een ontheffing verlenen “in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”, in het geval er geen andere bevredigende oplossing is én de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (art. 3.3) of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (art. 3.8).

Om een ontheffing te verkrijgen, moet bij de aanvraag een activiteitenplan meegestuurd worden waarin wordt beschreven hoe elke verblijfplaats die komt vervallen gecompenseerd wordt en hoe bij de uitvoer van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van de beschermde soorten.

De officiële termijn voor het verkrijgen van een besluit van de provincie ten aanzien van de Wet natuurbescherming is dertien weken, met een mogelijkheid tot verlenging van zeven weken. Gezien de lange afhandeltijd en de tijd die nodig is als gewenningsperiode of voor een op kwetsbare periodes aangepaste planning, wordt geadviseerd dit ruim voor het uitvoeren van de werkzaamheden te doen.

5.2.2 Mitigerende maatregelen

Voor verblijfplaatsen van vleermuizen geldt dat er alternatieve verblijfplaatsen moeten worden aangeboden als de huidige verblijfplaatsen worden aangetast. Ook voor nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen geldt dat er alternatieve nestplaatsen moeten worden aangeboden als de huidige nestplaatsen worden aangetast. Deze alternatieve nest- of verblijfplaatsen moeten tijdig voor de werkzaamheden worden aangeboden, omdat er rekening gehouden moet worden met een gewenningsperiode.

De concrete uitwerking van de benodigde mitigerende maatregelen vindt plaats in een activiteitenplan. Doorgaans wordt in de ontheffing van de Wet natuurbescherming als voorwaarde opgenomen dat de werkzaamheden plaatsvinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Deze geeft, in overleg met de opdrachtgever, aan waar zich geschikte locaties bevinden voor het plaatsen van alternatieve voorzieningen. Tevens adviseert deze in eventuele maatregelen die nodig zijn voor aanvang of tijdens het project. Hierbij moet gedacht worden aan de planning van het werk, bijvoorbeeld om kwetsbare periodes te ontzien en om rekening te houden met de gewenningstijd die nodig is voor alternatieve verblijfplaatsen. Ook dient de bebouwing voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt voor huismus en vleermuizen. Dit mag pas na ontvangst van de ontheffing.

De daken van de woningen zijn in het broedseizoen tevens geschikt als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Geadviseerd wordt om geen werkzaamheden uit te voeren binnen het broedseizoen, zodat geen sprake is overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedvogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is echter afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden. Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden wordt geadviseerd potentiële nestlocaties voor het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels. Ook kan ervoor worden gekozen de werkzaamheden voor het broedseizoen op te starten en continu door te werken.

Wanneer de werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart en de locaties niet van te voren dichtgezet kunnen worden, moet de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog. Indien bij de controle in gebruik zijnde nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moet een zorgvuldige werkwijze worden bepaald of dienen de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

5.2.3 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

5.3 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

LITERATUURLIJST

Boeken / documenten

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): *Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017).
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017

Wortelboer, R. 2015. Gierzwaluwen nader bekeken: tien jaar waarnemingen met camera's bij nesten.
Limosa 88 (2015): 57-73

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) *Vleermuisprotocol 2021*, januari 2021

Eco Reest (2022). Empe_221136_Emperweg_QS.

Websites

Website provincie Gelderland
www.BIJ12.nl